

NP-120

December-2015

B.A., Sem.-I

CC-101 : Economics

(Elementary Economics)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. અર્થશાસ્ત્ર એટલે શું ? એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર અને સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર સમજાવો. 14
- અથવા**
- (A) અર્થશાસ્ત્રની માર્શલની કલ્યાણલક્ષી વ્યાખ્યા ચર્ચો.
(B) 'તુષ્ટિગુણ' વિશે નોંધ લખો.
2. માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા માપવાની કોઈપણ બે પદ્ધતિઓ ચર્ચો. 14
- અથવા**
- (A) માંગનો નિયમ સમજાવો.
(B) માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતાને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો.
3. બજાર માંગ અને પુરવઠા દ્વારા સમતુલિત કિંમત નિર્ધારણની પ્રક્રિયા આકૃતિની મદદથી સમજાવો. 14
- અથવા**
- (A) પુરવઠામાં વિસ્તરણ-સંકોચન અને પુરવઠામાં વધારો-ઘટાડો આકૃતિની મદદથી જણાવો.
(B) પુરવઠાના નિયમ પર નોંધ લખો.
4. નિયોજકનો અર્થ અને લક્ષણો સમજાવો. 14
- અથવા**
- ટૂંકનોંધ લખો :
(A) જમીનનાં લક્ષણો
(B) શ્રમ વિભાજન
5. નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નોમાંથી સૌથી ખરો અને આદર્શ વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો : 14
(બહુવૈકલ્પિક પસંદગીના પ્રશ્નો - પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)
- (1) કોના મતે અર્થશાસ્ત્ર અછતનું વિજ્ઞાન છે ?
(a) પ્રો. રોબિન્સ (b) એડમ સ્મિથ
(c) માર્શલ (d) ઉપરના કોઈ જ નહિ
- (2) કયા અર્થશાસ્ત્રીના મતે અર્થશાસ્ત્ર સંપત્તિનું વિજ્ઞાન છે ?
(a) પ્રો. રોબિન્સ (b) એડમ સ્મિથ
(c) માર્શલ (d) ઉપરના કોઈ જ નહિ
- (3) નીચેનામાંથી કયું અછતનું કારણ નથી ?
(a) જરૂરિયાતોની વિવિધ અગત્યતા (b) મર્યાદિત સાધનો
(c) મર્યાદિત જરૂરિયાતો (d) સાધનોનો વૈકલ્પિક ઉપયોગ

- (4) જો કિંમતમાં 10 ટકા ઘટાડો થાય અને તેને લીધે માંગમાં 10 ટકા વધારો થાય, તો માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા (E_d) = ___ ?
- (a) સંપૂર્ણ મૂલ્ય અનપેક્ષ માંગ ($E_d = 0$) (b) એકમ મૂલ્યસાપેક્ષ માંગ ($E_d = 1$)
(c) સંપૂર્ણ મૂલ્યસાપેક્ષ માંગ ($E_d = \infty$) (d) મૂલ્યસાપેક્ષ માંગ ($E_d > 1$)
- (5) માંગ રેખાનો ઢાળ
- (a) ધન (b) ઋણ
(c) શૂન્ય (d) અનંત
- (6) માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતાનું સૂત્ર –
- (a) માંગમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર \times કિંમતમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર
(b) માંગમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર $-$ કિંમતમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર
(c) કિંમતમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર \div માંગમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર
(d) માંગમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર \div કિંમતમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર
- (7) બજાર સમતુલામાં માંગ વધે અને પુરવઠો સ્થિર રહે તો કિંમત પર શું અસર થશે ?
- (a) વધે (b) અચળ
(c) ઘટે (d) ઉપરનું કશું જ નહિ
- (8) પુરવઠામાં વિસ્તરણ-સંકોચનનું કારણ
- (a) ટેકનોલોજી (b) કરવેરા
(c) કિંમત (d) સબસીડી
- (9) પુરવઠા રેખાનો ઢાળ
- (a) ધન (b) ઋણ
(c) શૂન્ય (d) અનંત
- (10) નીચેનામાંથી કયું ઉત્પાદનનું સાધન સ્થિર પુરવઠાની લાક્ષણિકતા ધરાવે છે ?
- (a) જમીન (b) શ્રમ
(c) મૂડી (d) નિયોજક
- (11) ખેડૂત, દરજી અને સુથારનું શ્રમ વિભાજન
- (a) પ્રાદેશિક શ્રમ વિભાજન (b) સાદું શ્રમ વિભાજન
(c) આંતરરાષ્ટ્રીય શ્રમ વિભાજન (d) ઉપરનું કશું જ નહિ
- (12) ઉત્પાદનનાં સાધનો કેટલાં છે ?
- (a) એક (b) બે
(c) ત્રણ (d) ચાર
- (13) નીચેનામાંથી કઈ બે વસ્તુઓ અવેજી છે ?
- (a) ચા અને કોફી (b) ડાબા પગનું બૂટ અને જમણા પગનું બૂટ
(c) પેટ્રોલ અને કાર (d) ઉપરનું કશું જ નહિ
- (14) તુષ્ટિગુણ એટલે –
- (a) સંતોષ (b) આનંદ
(c) સારાપણું (d) ઉપરનું કશું જ નહિ

NP-120

December-2015

B.A., Sem.-I

**Core-CC-101 : Economics
(Elementary Economics)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. What is Economics ? Explain Micro Economics and Macro Economics. **14**
OR
(A) Discuss Marshall's definition of Welfare Economics.
(B) Write short note on 'Utility'.
2. Discuss any two methods of calculation about Elasticity of demand. **14**
OR
(A) Explain the Law of demand.
(B) Explain factors affecting elasticity of demand.
3. Explain the process of equilibrium of price determination by market demand and supply, with the help of figure. **14**
OR
(A) State the expansion and contraction of supply and increase and decrease in supply with the help of figure.
(B) Write short note on Law of supply.
4. Explain meaning and characteristics of Entrepreneur. **14**
OR
Write short note :
(A) Characteristics of Land.
(B) Division of Labour
5. Choose the most correct and ideal answer from the each of the following questions : **14**
(Multiple Choice Question – Each question carries 1 mark).
(1) According to whom Economics is a Science of Scarcity ?
(a) Prof. Robbins (b) Adam Smith
(c) Marshall (d) None of the above
(2) According to which Economist the Economics is a science of wealth ?
(a) Prof. Robbins (b) Adam Smith
(c) Marshall (d) None of the above
(3) Which is not the reason for scarcity from the following ?
(a) Various importance of needs (b) Limited resources
(c) Limited needs (d) Alternative use of resources

- (4) If price fall 10 percent and due to that demand increase 10 percent, then Elasticity of demand (E_d) = ___?___
- (a) Perfectly inelastic demand ($E_d = 0$) (b) Unit Elastic demand ($E_d = 1$)
(c) Perfectly Elastic demand ($E_d = \infty$) (d) Elastic demand ($E_d > 1$)
- (5) The slope of demand curve is
- (a) Positive (b) Negative
(c) Zero (d) Infinite
- (6) The formula of Elasticity of demand is
- (a) Percentage change in demand \times Percentage change in price.
(b) Percentage change in demand $-$ Percentage change in price.
(c) Percentage change in price \div Percentage change in demand.
(d) Percentage change in demand \div Percentage change in price.
- (7) What will be effect on price in market equilibrium if demand increases and supply remains constant ?
- (a) Increase (b) Constant
(c) Decrease (d) None of the above
- (8) The reason for expansion and contraction of supply is
- (a) Technology (b) Tax
(c) Price (d) Subsidy
- (9) The slope of supply curve is
- (a) Positive (b) Negative
(c) Zero (d) Infinite
- (10) Which of the following factor of production has a characteristic of Fixed Supply ?
- (a) Land (b) Labour
(c) Capital (d) Entrepreneur
- (11) Farmer, Tailor and Carpenter's division of labour is
- (a) Regional division of labour (b) Simple division of labour
(c) International division of labour (d) None of the above
- (12) How many factors of production ?
- (a) One (b) Two
(c) Three (d) Four
- (13) Which of the following two commodities are substitute ?
- (a) Tea and Coffee
(b) The shoe of left leg and the shoe of right leg
(c) Petrol and Car
(d) None of the above
- (14) Utility means
- (a) Satisfaction (b) Enjoyment
(c) Goodness (d) None of the above
-